

Telegraful Român

Onor. Procuratura regească (Of.)

Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 43. — Scrisori nefrancate se refuză —
 Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir petit 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Prigoniri religioase în România?

(=) Țara intolerantă, în materie religioasă, ar fi România de astăzi, judecată în coloanele presei romano-catolicismului în frunte cu organul său principal german *Vaterland*. Răvnierea acestei prese este, cum vedem, să ne defaima străinătății cât mai sistematic și cât mai din temelie.

Ziarele minoritare germane, maghiare și săsești, o ajută și ele, cât pot, înegrind zilnic tot ce este românesc și exagerând defecte ce se prezintă la începuturile ori cărei fel de organizări și administrări din toată lumea.

În România nouă, cum se plâng iscusii confrăți, bisericile minoritarilor sânt toate nedreptățite, și numai unei biserici, — care este a majorității covârșitoare, — i s'au acordat drepturi excepționale...

O scrisoare din Canada a unui student universitar de acolo, trimisă unui român din Bucovina, desvelește o aprigă propagandă făptuită în Canada împotriva țării românești și a instituțiilor sale: poporul cică geme în jugul aristocrației feudale, culturile străine sânt împedecate (?) în liberul exercițiu, prigonirile religioase se pun alături de inchiziția spaniolă de pe vremuri, — masacrele turcilor sânt nimic pe lângă persecuțiile îndurate de evreii pământeni, (propaganda aceasta o face, în conferințe și broșuri, un oarecare Dr. Alexander Goldstein, trimis special din partea evreimii din țară).

Alt caz:

În Cernăuț este vorba să se ridice, cum e cunoscut, un monument al unirii naționale. S'a găsit că locul cel mai potrivit, pentru înălțarea monumentului, este piața orașului. Acolo însă există un mic monument de piatră, ridicat mai de mult de un credincios al bisericii catolice apusene, în scop d'a se ținea în fața acestei pietri procesiunea obișnuită la Joia verde a catolicilor apuseni. Piatra pomenită n'a fost nici confiscată, nici distrusă, — ci dusă în alt loc al Cernăuțului, unde viitoarele procesiuni nu vor fi prin nimic stingherite în evlavia lor. Și totuși, în jurul acestei simple mutări a unei pietri fără valoare de artă, se face o mare agitație și jălanie și se aduc strașnice acușări împotriva autorităților românești de jos până sus... «Catolicii sânt indignați la culme și amărâți, împreună cu toate celelalte minorități din Țara fagilor», raportează emoționat corespondentul ziarului sibiian *Tagespost*, (în prim articolul din 3 August 1923), și astfel eată că și organul sașilor — vărsând lacrimi de crocodil pentru înlăturarea unui semn bisericesc romano-catolic, — are prilej d'a se asocia la strigătul împotriva noastră, deși poate tocmai sașii ar avea mai puțin motiv d'a lovi în noi, românii, pe cari ne-au exploatat zeci și sute de ani, fără să fie oprți de cineva, și ni-au stânjent dezvoltarea într'o țară, care și atunci era țara noastră. Timpurile s'au primentit.

Invinuirile prea interesatilor propoveduitori se vor spulbera. Delegații străini, cari încep să ne viziteze aici acasă, foarte

repede se pot încredința ce fel de «prigoniri religioase» s'au deslăntuit în cu-prinsul țării românești «intolerante»...

Birourile noastre de propagandă, ca și ziarele, atât românești, cât și franceze din patrie, vor trebui să desvolte activitate mai întinsă și mai solidară, având drept țintă informarea străinătății, — arătând totodată pe cei ce uneltesc pentru slăbirea forțelor statului tinăr, în acțiunea sa de consolidare națională, prin aceea că prin propaganda lor vinovată își caută punctul de razim în afară de granițele țării unde trăesc și prosperează.

Conferința preoțească a tractului Săliște

— Raport special —

În zilele de 24 și 25 Iunie v. 1923 s'a ținut conferința preoțească a despărțământului Săliște al «Asociației clerului Andrei Șaguna» în comuna Topârcea.

Sâmbătă în 24 Iunie la ora 4 p. m. a descins în comună preoțimea tractuală în frunte cu pâr. protopop Dr. D. Borcia. După ce am fost găzduiți la bătrânul cu înfățișarea venerabilă de patriarh și cu inima încă plină de vigoare tinerescă, preotul local Nicolae Isac, fiind timpul înaintat am pornit numai decât spre biserică. Înțelegând de sosirea noastră în comună, lumea a început să curgă de pe toate stradele, așa încât în curând se umplu biserica. S'a oficiat vechernia de pâr. protopop asistat de preoții Nicolae Isac, Ioan Manta sen. și Ioan Răceu. La sfârșitul slujbei a predicat pâr. Ioan Răceu despre sârbătoarea sf. Ioan Botezătorul. Sf. Sa în predică, după ce tâlcuește evanghelia zilei, stăruie pe larg asupra misiunii pregătitoare a venirii Mântuitorului prin predicarea sf. Ioan, înfățișează apoi

FOIȘOARA**Cuvântare**

— Rostită la sfințire de clopot —

(Sfârșit)

Aceste suferințe ale lui Ioan Oancea din Făgăraș au fost dela 1747—1750. La 1783 zidesc biserică și ortodoxii din orașul Făgăraș și era biserică săracă și trecură 7 ani și nu avea nici un clopot și se uitau românii ortodoxi de legea răsăritului la biserică răpită de Pataky, care avea de toate, sprijinită și de Habsburgi.

După 7 ani parohianul George Corodi a dăruit clopotul cel mare de 400 kgr. în 1791, ear în 1794 el doilea clopot de 260 kgr. a fost dăruit de Gheorghe Nyerges, ear al treilea mai mic de 120 kgr. a fost dăruit la 1840 de obștea poporului român ortodox din Făgăraș. Biserica ortodoxă se desvolta în oraș și cu ajutorul satelor din jur. La anul 1869 s'a inaugurat școala capitală «Radu Negru» la biserică ortodoxă numită «grecească». Priviți stindardul acesta vechi național, rupt și sdrențuit, ca mărturie a vremilor prin care a trecut până astăzi. Acesta este steagul școlii «Radu Negru», — ca să vadă

lumea și posteritatea ce a lucrat biserică română ortodoxă fără ajutorul statului ungar pentru neamul românesc.

Și la această școală am avut pedeci, spre pildă: Familia Covoran ca să nu plătească aruncul școlii a trecut la gr.-cat. și a fost primită de vicarul gr.-cat. și azi tot acolo e. Și alții încă s'au amăgit, — sânt 137 cazuri.

Cu toate aceste pedeci, biserică ortodoxă își merge calea și îngrijește cu mari greutate ca să nu se stingă ortodoxia în acest oraș. Avea biserică ortodoxă și creștini buni cari au dăruit odoare și pământuri, — numele acestor dăruitori sânt scrise în cartea de aur a acestei biserici și se pomenesc la Sf. altar. Și aci a avut biserică ortodoxă dușmani, că din pământul dăruit numai bisericii ortodoxe de Gheorghe Boeriu, confesiunea gr.-cat. cu ajutorul justiției maghiare a luat jumătate din acest pământ, ear fundațiunea lui Gheorghe Vișea au cuprins-o întreagă pentru că așa se întârea desbinarea în Țara Ungurească între români. Biserica gr.-cat. are și agenți pentru câștigarea de botezuri bine plătiți, bărbați și femei, care la timpul său se vor descoperi ca să fie cunoscuți cei ce au lucrat și lucră la desbinarea neamului. Să se cetească constatările dureroase publicate în 1914 și se va putea convinge ori și care român că iesuși au inaugurat și au condus cu mare iste-

țime desbinarea între români și ura față de pravoslavia din regatul vechi; — azi tot cam așa.

Câtă ură era asupra bisericii ortodoxe, o putem vedea și în anii de război: în Făgăraș pe când la toate bisericile sunau clopotele dimineața și seara și dau de știre că ei sânt favorizați de soarte, n mai biserică ortodoxă era tristă și posomorâtă, că la 17 Noemvrie și 18 Decemvrie 1917 soldații săcui și germani au răpit din turnul bisericii cele trei clopote vechi, ca să facă tunuri pentru nimicirea noastră. Dar bun e Dumnezeu, ne a ajutat, că azi am sfințit și al treilea clopot, și-l dăm destinației sale.

Strămoșii noștri ziceau despre clopot «Vivos voco, mortuos plango, fulgura frango»: Chiamă pe cei vii să se trezească din letargia materialismului, chiamă pe cei morți ca să se trezească la viață, că mulți sânt vii morți și nu-și mai aduc aminte de moșii și strămoșii lor, cari au suferit pentru neam și pentru lege și chinuri și lanțuri și moarte, și nu s'au făcut coadă de topor contra neamului lor. Și precum începe lumea românească a se deștepta din toate părțile la viață și a părăsi desbinarea, așa și tu, clopot sfințit, deșteaptă pe românii rătăciți din Făgăraș să se elibereze din lanțuri... Deșteaptă-i cu sunetul tău sfințit la viață de înfrățire românească. Căci poporul cel ce mai suferă acele batjocuri puse de străini nu e vrednic de respect și liber-

pe scurt viața lui până la moartea mucenicească scoțind în relief caracterul sfântului, îndeosebi iubirea de adevăr. Predica a fost ascultată cu atențiune de popor.

Terminând și se slujba, pâr. protopop invită poporul a se întruni în sala școlii, care îndată se dovede prea mică pentru a cuprinde mulțimea ce se strinsese. În fața asistenței pâr. protopop în câteva cuvinte arată scopul marelui cultural al venirii noastre în Topârcea și anunțând subiectul prelegerilor ce vor urma, roagă asistența a urmări cu atențiune învățăturile ce i se împărtășesc, dă apoi cuvânt parohului I. Avram, care cetește prelegerea în stil popular «Despre păcatul sudalmei și al bățăilor». În această prelegere compusă pe baza sf. Scripturi, a științei profane vechi și noi, se arată în mod plastic năravul urât al sudalmei și bățăilor încuibat în moravurile poporului nostru; el bântue atât în clasa intelectualilor noștri, cât mai ales în clasa țărănească ca o molimă ucigătoare de suflet. Molima aceasta s'a răspândit între români în Țara Românească pe vremea Fanarioșilor de cătră țiganii curților boeresti. Pe vremea lui Cuza Vodă când țiganii au fost desrobiți și așezați prin sate, molipsirea s'a întins și mai rău. La noi în Ardeal afară de țigani cari s'au așezat aici, după mărturiile istorice încă din veacul al 16-lea ca muzicanți vestiți, s'au răspândit înjurăturile și de unguri, adevărați măestri în meseria aceasta netrebnică. Se arată că apusul și țările nordice sânt cu desăvârșire lipsite de acest păcat urât, — el bântue mai ales în Ungaria, Rusia, țările dela Dunăre și se prelungește în Mediterana.

Se descriu apoi înjurăturile la plug, bătaie aplicate la dobitoace și la om.

La români, între om și viețuitoarele dimprejurul casei lui, stă veșnic legea bățului. La ei «bătaia-i din ra», — pe când la suedieni, elvețieni, norvegieni, olandezi, bătaia-i semn de sălbătăcie și se pedepsește prin lege cu asprime. În urmă se îndrumă poporul cătră lumina culturii civilizației popoarelor apusene și a-și desbrăca sufletul de hațele murdare ale neculturii și păgânătății, care sânt înjurăturile și bățiile. Prelegerea a produs o puternică impresie asupra auditorului; intelectualii și poporul din Topârcea, cari au ascultat această prelegere, nu vor uita curând dureroasele adevăruri rostite cu aceea ocaziune, cu toată tăria convingerii. La sfârșit publicul a izbucnit în aplauze.

Părintele protopop în legătură cu păcatul sudalmei scoate la iveală și ușurătatea cu care luăm pe Dumnezeu ca martor la toate daraverile noastre, luând numele lui Dumnezeu în deșert prin învățul rău, încetățenit în tinutul nostru de a zice la orice afirmare «zău lui Dumnezeu». Un urât obicei, mai urât însă, ba chiar blasfemie e când auzim și sudalme la adresa celor sfinte. Să căutăm a desbăra cu deosebire pe copii de aceste învățături netrebnice.

Urmează părintele A. Vlad cu o prelegere economică: «Despre cultivarea și îmbunătățirea pământului». Ca unul, care în materia aceasta e stăpân și care însuși e iscusit gospodar, părintele A. Vlad vorbește liber. Referindu-se la hotarul comunei Topârcea, la pământul său

tate, ci de sclăvie și subjugare. Deșteaptă-i la demnitate națională, să nu asculte de străini, și să nu mai bârfească pe frații din regatul vechi, ca evreii nemulțumitori pe Moise că i-a scos din robia Egiptului. Deșteaptă-i să și ridice ochii spre cerul mândru al României întregite.

Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă plecați, că cu noi este Dumnezeu... Pentru aceea și noi să ne facem datoria cătră maica biserică, ea ni-a păstrat legea strămoșească, — să o prevedem dar cu toate cele trebuincioase unei biserici dominante în stat.

O gândire și o dorire să fie la noi la toți: să aducem această sf. casă la mărirea și strălucirea ce i se cuvine.

Urmași ai lăudaților și fericitorilor moși și strămoși, cari au zidit această sf. biserică în timpuri grele de iobăgie, pe timpul lui Horia, Cloșca și Crișan, să tindem a o susține ca pe o cetate nebiruită în mijlocul nostru, fiindcă într'nsa ni se arată folosul cunoștinței binelui și adevărului, ni se dăruiește viața sufletului și tăria inimii spre a putea înfrânge uneltirile viclene ridicate asupra noastră. Biserica ortodoxă a fost și este o tovarășă credincioasă și ocrotitoare a neamului românesc pe care nu l-a tradat niciodată.

O lumină ne lucește, o putere ne încălzește

argilos, arată poporului cum trebuie cultivat cu succes acest pământ. Vorbește de îngrășemintele artificiale. Pentru îngrășarea pământului din hotarul comunei Topârcea, cere cultivarea trifoiului, lucernei, cu deosebire insistă asupra cultivării acestui din urmă nutreț. Stăruie în deosebi la stărpirea unor plante sălbatice ca lupul, râia etc., care împedecă creșterea sămănăturilor și sărăcesc terenul unde prind rădăcină. Prelegerea a fost interesantă și instructivă, poporul însuși a luat parte activă întrând în discuție și interesându-se de diferite probleme atinse de conferențiar. Pâr. Vlad răspundea cu pricepere și cu multă bunăvoință fiecăruia. Economii noștri din Topârcea s'au putut alege cu folositoare îndrumări.

În urmă pâr. N. Ișan mulțumește, în numele poporului, protopopului și preoților pentru osteneala ce și-au luat-o de a veni în comuna Topârcea și a împărtăși poporului cunoștințe atât de frumoase și folositoare.

Seara la ora 9 s'a dat în onoarea preoțimii, de tinerimea din loc, sub conducerea corpului inv. o reprezentație teatrală bine reușită.

În ziua următoare, Duminică dimineața, la serviciu divin a celebrat pâr. protopop Dr. Borcia asistat de preoții Ioan Iosof, Ioan Manta jun., Ioan Avram și Ioan Răceu. La sf. liturghie biserică era fixată de popor. La vohod cântarea «Veniți să ne închinăm» precum și «axionul» s'au cântat cu toată evlavie în cor de preoții celebranți din altar într'o atmosferă religioasă înălțătoare. Întreg serviciul divin s'a oficiat cu o pompă deosebită observându-se strict formele vechi tipiconale ale bisericii noastre.

Cu prilejul executării cântărilor din altar și la câteva momente mai însemnate de serviciu divin, aruncându-mi privirea asupra poporului am surprins lacrimi în ochii multora, ca cea mai curată mărturie despre adâncă evlavie de care s'au pătruns în acele clipe profund solemne.

La priceasnă a predicat pâr. Ioan Manta sen. făcând ev. Duminicii a 6 după Rosalii. A vorbit despre boalele sufletești și trupești, ca urmări de viețuiră păcătoase. Stăruie îndeosebi asupra unor boale infecțioase ca urmări ale păcatului, combate boalele de sânge și îndeamnă a consulta totdeauna doctorii sufletești și trupești. Predica conține multe sfaturi practice și e rostită cu convingerea păstorului îndemnatic. A și fost ascultată cu încordată atențiune de tot poporul.

La finea sf. liturghii s'a oficiat pe locul ridicat în preajna bisericii parastasul pentru odihna sufletului marelui Andrei Șaguna, de toți cei 9 preoți prezenți, îmbrăcați în odăjdii. S'a făcut sfințirea apei, iar la încheierea serviciului divin a cuvântat poporului pâr. protopop Dr. D. Borcia despre faptele neperitoare ale marelui ierarh Șaguna, luându-și de motiv cuvintele rostite de dânsul cu prilejul hirotonirii sale întru episcop în catedrala din Carloviț: Tu Doamne știi, că cătră scopul meu a aierga doresc, pe românii ardeleni din adâncul lor somn să-i deștept și cu voie cătră tot ce e adevărat, plăcut și bun să-i atrag!

În această sfântă casă: unitatea de neam și lege cu frații din regatul vechi, cu frații din Basarabia, Bucovina, Banat și Crișana. Astfel deșteptați și întăriți ne urmăm calea vieții și străbatem, învingem orice greutăți și primejdii ne întâmpină. În vremuri bune și în vremuri grele ne adunăm aici pentru a cinsti și a preamări numele Aceluia care ne luminează mintea și ne îndreptează voința spre tot lucrul bun și de folos.

Sufletele părinților, moșilor și strămoșilor noștri se veselesc, văzând că noi pravoslavnicii creștini de legea răsăritului am păstrat moștenirea lor scumpă: legea și limba și credința, pentru care au suferit chinuri, lanțuri și temniță.

Se bucură moșii și strămoșii când clopotul acesta ce reprezintă pe cel din 1791 chiamă la rugăciune pe credincioși și-i deșteaptă din legăturile pământene, să-și înalțe gândul cătră viața ideală, care face pe om: om adevărat, după chipul lui Dumnezeu. Celce poate merge când clopotul îl chiamă la rugăciune, acela își iubeste sufletul său și bine face, că satana se întristează și fuge din casa lui.

Mulți au vărsat lacrimi când clopotele ni s'au răpit din turnul bisericii noastre și nu aveam putere de a le opri — ca și la răpirea bisericii brancovenești. «Lăudați-l, că e mare Dumnezeu, ce-a păzit cu mâna tare pe poporul său». Avem podoabele bisericii ortodoxe numai în

Arată în cuvântarea sa, cum Șaguna la venirea sa în Ardeal n'a aflat de cât o biserică săracă și un popor iobag, fără carte și cultură, și cu toate acestea n'a descurajat, ci s'a pus numai decât pe lucru și'n curând dă ființă la o seamă de instituții bisericesti și culturale. Reînființează mitropolia ortodoxă ardeleană, înființează seminarul teologic-pedagogic cu cursul de 3 ani, câteva sute de școli la sate, tipografia arhidiecezană, unde tipărește o mulțime de cărți bisericesti și școlare, precum și frumoasa Biblie, neîntrecută în privința limbii. Dar opera lui cea mai trainică a rămas să fie legea lui de organizare bisericască «Statutul organic», după care își regulează biserica noastră afacerile bisericesti, școlare și epitropești.

Pentru aceste mari lucruri ce le-a săvârșit Șaguna pentru biserică și neamul românesc, se cuvine a-i arăta veșnică recunoștință. În 16/28 Iunie a. c. se împlinesc 50 ani dela moartea lui, mitropolia noastră aranjază în ziua sf. apostoli Petru și Pavel sărbări comemorative în Rășinari la care vor participa MM. LL. Suveranii noștri, ierarhii țării, guvernul și tot ce are țara mai ales, — deci de încheere a invitat poporul a lua parte la aceste sărbări.

Părintele protopop a vorbit cu entuziasm, ascultătorii au rămas adânc emoționați. La finea slujbei s'a botezat tot poporul.

Chemați de mai mulți credincioși, preoții au săvârșit în sobor mai multe masle și feștării pe la casele lor, — după care pe la ora 3 p. m. am putut lua masa la părintele N. Isac, unde s'au discutat asupra diferitelor chestiuni pastorale și s'au comunicat unele ordine oficiale.

Laudă se cuvine tuturor frunțășilor comunei Topârcea, părintelui N. Isac, vrednicului dir. școlar I. Șirban, inv. V. Părăian, zelosului primar I. Huditan, cari și-au dat toată osteneala de a fi la cuimea chemării și a ne face toate înlesnirile, ca să avem rezultat atât de frumos al întrunirii noastre în Topârcea.

Cu mulțumirea sufletească de a ne fi achitat și deastădată demn de chemarea noastră și cu dorința ferbinte de a continua cu puteri sporite în viitor și în celelalte comune ale tractului munca noastră pastorală-culturală, am părăsit Topârcea la ora 4 jum. p. m.

Pr. Ioan Avram
secr. desp. Săliște al Asoc. cler.

Nr. 6359/1923

(106) 3—3

Concurs

La școlile de stat din localitățile mai jos înșirate sânt catedre de religie vacante, pentru a căror întregire publicăm concurs cu termen de 14 zile dela prima publicare în «Telegraful Român»:

1. Sibiu: liceul de fete.
2. Făgăraș: liceul de băieți.
3. Cohalm: gimnaziu, primare.
4. Hațeg: școală de comerț, civile.
5. Hunedoara: școală medie de fete.

parte, — așteptăm și restituirea bisericii răpitate. Să mulțumim lui Dumnezeu și dăruitorilor, mai întâi înaltului guvern care ni-a dat materialul din tunurile luate dela dușmani, și celorlalți dăruitori: Gheorghe Vișea a colectat din America 9.000 lei, Ioan Grecu și soția au dăruit 4000 lei, Gheorghe Măndrean fost curator 1000 lei, Ioan Tănțar 1000, și alții cu sume mai mici, ear materialul în preț de 18 mii lei s'a exoperat prin protopopul Nicolae Borzea dela ministerul de culte.

Să dea Dumnezeu ca clopotul sfințit astăzi să fie vestitorul sărbătorilor de bucurie în statul român, ca biserică dominantă ortodoxă să închege neamul românesc întreg și nedespărțit. Sunetul lui să deștepte pe cei întunecați, pe cei ce și-au vândut legea pentru un blid de linte, și să aducă în sufletele lor în loc de negrul chin primăvară'n sin, ca să asculte de glasul majorității naționale.

Iubiți pe toți și pe toate, așa zice Domnul nostru Isus Hristos, toți sântem frați și un Tată avem. Să ne aducem aminte de războiul mare ce a trecut, să ne închipuim, că ce sântem noi fără iubire? Nește suflete rătăcite care se bucură de răul deapropelului și se întristează de binele lui.

«Nu face nimănu rău, că ție-ți faci». Deci ajutați-vă și vă iubiți unul pe altul cu iubire

6. Petroșani: liceul superior.
7. Sf. Gheorghe: școala normală de fete.
8. Satulung: școală medie.

Catedra de religie dela Sibiu, Făgăraș și Hațeg e sistemizată de consistor și e recunoscută și de on. minister al instrucțiunii publice; pentru toate celelalte catedre luarea la cunoștință din partea ministerului se așteaptă.

Profesorii de religie titulari fac parte din corpul profesoral al școlii respective și vor fi salariați la fel.

Concurenții au să dovedească calificarea preoțască și pedagogică; sânt preferați candidații cu studii academice precum și cei ce au dat examenul pedagogic profesoral.

Cererile de concurs, instruite cu documentele relative la calificare și serviciile anterioare, să se trimită în termenul deschis la adresa consistorului arhidiecezan.

Sibiu, din ședința sen. școlar a consistorului arhidiecezan ținută la 13/26 Iulie 1923.

Consistorul arhidiecezan

Contra luxului

Asociațiunea morală a Femeilor Române publică un călduros apel către toți românii, în special către doamnele noastre, care, prin luxul cel fac cu articole aduse din străinătate, contribuie mult la deprețierea valutei noastre și la creșterea scumpetei. Apelul zice:

«Dacă toate femeile cu suflet ar fi pătrunse de nenorocirea ce ne pândește gospodăriile și țara noastră și s'ar abține timp de 4—5 luni dela orice cumpărături de lux, importul cu obiecte de lux nu se va mai face, iar viața și-ar relua cursul normal dinainte de război...»

Întoarceți-vă gândul către cei 800 mii de viteji frați, soți și părinți de ai voștri, cari au făcut suprema jertfă pentru a vă da puțința unei pâni mai bune și mai dulci, pe care voi ați făcut-o amară și scumpă...

Româncel Suporta-veți voi blestemul fiilor și fiicelor voastre, cărora le veți lăsa moștenire o țară amanetată străinilor pentru 2—3 generații și un trai mai greu decât blestemul, și aceasta pentru că voi ați voit să treceți prin lume înfășurate în mătăsuri și blănuri?

Asociația morală a femeilor intelectuale române, face acest apel călduros către toată lumea, cu speranța că va găsi ecou în sufletul ei...

Sfătuim pe tinerii ieșiți din școlile secundare să se înscrie la cursul teologic în seminarul Andreian din Sibiu. Cererile de primire se adresează Consistorului arhidiecezan pe calea oficiilor protopresbiterale.

creștinească și dați fiecare din ostenele voastre cele drepte pentru întărirea neamului și a legii strămoșești, care e numai una la adevărații români. Nu vă scumpiți la vânzarea avutului vostru, ca și alții să se iefinească, spre a ajunge la viața normală, pe care toți o doresc ca să vină cât mai curând.

Într'un gând să mărturisim toți românii pe bunul Dumnezeu, ca și părinții, moșii și strămoșii noștri, întru care sântem și viem, — acum și pururea și în vecii vecilor, amin.

Făgăraș, 21 Iulie 1923.

Prot. Nicolae Borzea.

Au apărut:

Memorii din anii 1846—1871 de Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei Șaguna, publicate la aniversarea semicentenară a morții marelui Arhiepiscop. Un vol. de 112 pagini. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Prețul 25 Lei.

Dela comitetul admin. al fondului grănițesc din reg. I. de graniță

Comunicat

Se aduce la cunoștință urmașilor foștilor grănițeri din fostul regiment I. român de graniță, că subsemnatul comitet, în urma hotărârii ce s'a luat în adunarea generală, a intervenit la ministerul de război pentru acordarea de burse în liceele militare din țară pentru urmașii foștilor grănițeri, cari voesc să urmeze cariera militară.

Ministerul de război secretariatul general cu Nr. 397 din 24/IV 1923 ni-a făcut cunoscut, că urmașilor foștilor grănițeri din fostul regiment I. român de graniță, cari vor reuși la examenul de admitere în liceele militare, li se vor acorda burse și aite înlesniri.

În consecință părinții sau tutorii băeților de foști grănițeri, cari au făcut cerere pentru admiterea băeților în liceele militare, sânt rugați, ca după depunerea examenului de admitere să se adreseze comitetului administrativ al fondului grănițesc, Sibiu, str. Tribunei nr. 36, — înaintând un act doveditor că este urmaș al foștilor grănițeri, — ear comitetul grănițesc, la rândul său, să poată cere și dobândi dela ministerul de război bursa cuvenită.

Comitetul administrativ al fondului grănițesc din fostul regiment I. român de graniță Sibiu, str. Tribunei Nr. 36.

Valeriu Florian
președinte

Colonel i. r. Ion Morariu
secretar

Știrile zilei

Adunarea generală a Asociațiunii se va ține în 28 August 1923 la Timișoara. Pentru locul de președinte al acestui așezământ cultural și literar se pomenesc numele d'lor N. Iorga, V. Goldiș, V. Braniște și Sextil Pușcariu.

Aviz. Învățătorii minoritari (unguri) dela cursul de vară, organizat la Școala normală «Andrei Șaguna» Sâmbătă în 18 August a. c. la ora 8 jum. seara vor da un concert românesc în sala cea mare a prefecturii. Nu ne îndoim că publicul nostru participând la acest concert dat în favorul orfelinatului ortodox român, va sprijini după cuviință producțiunea aceasta prevestitoare de vremi nouă.

Congresul al 5-lea al Asociației generale a cântăreților bisericești, sub patronatul P. S. Sale Episcopului Ilarie al Constanței se ține în 22 și 23 August 1923 la Constanța. Cântăreții beneficiază de reducere pe C. F. R. 75 la sută și încartiruire în internatele școlii din localitate. Informațiuni se pot cere dela filialele Asociației.

E mai bine în Ungaria? Corespondentul din Budapesta al ziarului Clujan *Ellenzék* a vorbit cu un fruntaș al ungarilor ardeleni trecut la Budapesta, cu Dózsa Ferencz, fost judecător în Cluj. Eată cum vorbește astăzi dl Dózsa: Ungurii ardeleni cari au preferat cetățenia maghiară în locul celei române, se simt foarte străini atât în capitala Ungariei, cât și în celelalte orașe ale ei; noi nu ne putem obișnui cu viața de aici, căci ardelenii unguri se deosebesc cu totul de ungarii Budapestei, a declarat dl Dózsa, noi n'avem altă dorință decât să se stabilească raporturi amicale între România și Ungaria și să ne putem revedea patria iubită...

† **Dr. Aurel Halic**, medic în Lipova, a răposat și a fost înmormântat în 25 l. tr. în cimitirul ortodox român de acolo. Iubitor înflăcărat al bisericii și al neamului, a lucrat cu zel și spor nu numai în specialitatea sa medicală, ci și ca președinte al comitetului parohial din comuna sa, și ca membru în celelalte corporații bisericești. Odihnească în pace!

Parohii nouă, în număr de 20, s'au mai înființat în eparhiile de Râmnic, Ungro Vlahia, Roman, Argeș, Buzău și Dunărea de jos.

Taxă... Bolșevicii, stăpâni în Rusia, incasează o taxă dela toți credincioșii cari intră în biserică. Taxa este enormă, — chiar și pentru banul rusesc depreciat, — și anume o jumătate de milion ruble de fiecare credincios. Se găsec nu puțini ruși, cari plătesc și suma aceasta, pentru a putea intra în biserică.

S'a osândit singur. Un ceasornicar din Timișoara, Krauss, avea să repare ceasornicul unei biserici într'o comună învecinată. În același timp au dispărut din biserică numeroase odoare, în valoare de 400 de mii lei. Krauss simțindu-se bănuț și urmărit, s'a gândit să-și facă singur judecata: s'a aruncat în canalul Bega, unde s'a înecat.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, dar cu alipire către Reuniune, a binevoit a colecta vornicul Ioan Imbăruș suma de Lei 257, încasată dela nuntașii tinerilor Nicolae Sădeanu cu Mărioara Imbăruș, având de nași pe dl Constantin Banu, măestru curelar în Sibiu, cu dna. — Pentru priinos mulțumește: *George Poponea*, președinte, *Stefan Duca*, secretar.

Reglementarea călătorilor. Direcția generală a căilor ferate române comunică următoarele: Direcțiunea generală, alarmată de numărul mare de călători, cari spre a scăpa de control, călătoresc pe acoperișul vagoanelor sau pe tamboane, expunându-se la accidente, aduce la cunoștința publicului, că acei cari vor fi găsiți în astfel de condițiuni vor fi dați jos și reținuți în stația, în care se va face constatarea, deosebit de amenzile, la care vor fi supuși conform regulamentelor și tarifelor c. f. r. Biletele lor vor fi anulate. Asemenea se înștiințează publicul, că ceice vor fi găsiți ducând cu dâșii în vagoane drept bagaj fel de fel de mărfuri precum: puțini cu brânză, saci cu zarzavat, cuști cu păsări, animale vii etc., care deosebit că sânt sustrate de la taxa de transport, apoi ocupă și locul destinat altor călători provocând indirect aglomerățiile, vor fi asemenea dați jos și trimiși a-și preda mărfurile la coletărie rămânând, ca în cazul când au bilete în regulă, să plece cu trenul următor.

Aviz. Elevii cari au făcut examenul de absolvire de pe cl. IV primară dela școala primară urb. de stat din Sibiu, sânt încunoștințați, că și pot ridica Certificatele de absolvire, numai în persoană, având a le subsemna. Ridicarea se face zilnic până în 20 August a. c. între ora 8—9 a. m. dela Direcțiunea școlii.

Recunoștință. Primul ministru al Canadei va propune camerei o moțiune de gratitudine pentru doctorul *Branting*, care a descoperit leacul de tratament al diabetului și anume: acordarea unei subvențiuni anuale, care să-i înlesnească cercetările medicale. — Decât un titlu și o decorație, mai bine o subvenție celui ce o merită.

Nemții și religia creștină. Un ziar francez publică o depeșă din Viena cu următorul conținut: «Partidul naționalist german din Linz (Austria) a votat abolirea Dumnezeului creștin și înlocuirea lui prin zeul Wotan, tatăl divinităților mitologiei germane». Președintele partidului s'a exprimat astfel: «Dumnezeul creștin a trădat poporul german pe care l-a dat în mâna celor mai mari dușmani ai săi». Adunarea a votat în unanimitate suprimarea Dumnezeului creștin și înlocuirea lui prin Wotan...»

Împotriva distribuirii premiilor în școli. Institutorii și institutoarele din Lyon (Franța), reuniți în adunare generală, au votat o ordine de zi, în care își exprimă regretul că administrația comunală a ținut să se distribue premii elevilor și elevelor din școlile primare. Membrii corpului didactic din Lion susțin că distribuirea premiilor e demodată și ea contribuie să ațâțe invidia și vanitatea între copii.

Sindicatul industriașilor și meseriașilor români din Sibiu și împrejur

Aviz spre orientare

Prin aceasta se aduce la cunoștința Onor. public, că Congresul internațional al «Uniunii generale a micilor industriași și mici patroni din România-Mare», ce se va ține în zilele de 26—28 August n. c. în Sibiu, nu reprezintă interesele tuturor meseriașilor și industriașilor români din Sibiu și împrejur, ci numai alor 2—3 bresle, pantofari și cismari.

Restul breslelor de 27, sânt constituite într'un Sindicat curat național român, care nu are nici o legătură cu acest Congres.

Sibiu, din ședința comitetului «Sindicatului», ținută în 8 August 1923.

Comitetul.

Inscrierea la Universitatea din Cluj

Rectorul Universității din Cluj face cunoscut că înscrierea în Universitate se face în urma trecerii unui examen de admitere, instituit pe lângă fiecare facultate:

I. Pentru facultatea în drept examenul constă din: Limba română, Istoria românilor, Geografia României și Limba latină.

II. Pentru facultatea de filosofie și litere examenul constă din următoarele probe: Limba română, Istoria românilor și Geografia României.

III. Pentru facultatea de medicină examenul constă din următoarele probe: Limba română, Istoria românilor, Geografia României, Științele naturale, Anatomie și Fiziologie.

IV. Pentru facultatea de științe examenul constă din următoarele probe: Limba română, Istoria românilor, Geografia României, Noțiuni de matematică și fizică, pentru secția Matematici. Noțiuni de matematică, fizică și chimie, pentru secțiile fizică și fizico-matematică. Noțiuni de fizică, chimie și matematică, pentru secția chimie. Noțiuni de științele naturale și chimie, pentru secția științele naturale. Noțiuni de geografie și științele naturale, pentru secția geografie.

Examenul este oral și constă din materiile respective predate în ultimii ani de liceu. Acest examen se va ține la Universitatea din Cluj între 1—15 Octombrie 1923. Absolvenții de liceu se înscriu întâi în mod provizor, și numai după trecerea cu succes a examenului de admitere vor fi înscriși în mod definitiv.

Conform regulamentului se înscriu în universitate în primul loc românii. Supuși străini sau fără nici o protecție, în limita locurilor disponibile și cu avizul conform al Consiliului profesoral al facultății respective.

Nr. 656,923

(104) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II a Bandul de câmpie, tractul Târgu-Murăș, județul Murăș-Turda, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

a) Salar în numerar dela stat satorit în coala B.

b) Folosirea casei, curții și a grădinii parohiale de 950 st.

c) Venitul stolar indatinat.

d) Câte 1 (una) zi de lucru și câte o ferdelă (merță) bucate dela fiecare familie. Din numărul total al zilelor și ferdelilor însă 1/3 compete cantorului.

e) Porțiunea canonică de 32 jugăre pământ arător și cositor.

În Band se află stație pentru calea ferată și se ține târg de săptămână.

Concurenții vor înainta cererile de concurs înscrise conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul fixat, și după prealabila încunoaștințare a protopresbiterului se vor prezenta înaintea alegătorilor în vreo Duminică sau sărbătoare pentru a cânta ori a oficia și cuvânta.

Târgul Murăș, la 8 Iulie 1923.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu comitetul parohial.

Ștefan Russu,
protopop.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de nitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români. Biblioteca Universală, Lumea copiilor, Steaua copiilor, Astra nouă, Biblioteca clasică, Biblioteca inimii, Biblioteca Energia.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

La Librăria arhidiecezană se află de vânzare

Cuvântări bisericesti

de arhimandritul Ilarion Mircea, egumenul sfintei mănăstiri Precista-Mare din Roman, cuprinzând 41 predici pentru Duminicile din Paresimi, 9 Dumineci după Rosalii și la unele sărbători de peste an. Prețul 16 Lei.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școlile secundare:

Ziarul de casă.
Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.
Coale pentru registrele de exhibite.
Tipărituri pentru bugetele școlare.
Procese verbale la examenele particulare.
Tipărituri pentru inventarele localelor școlare
Bilet de informație la însușări pt. fiecare elev
Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru școlile primare:

Registre pentru absenții și clasificatii.
Matricole școlare.

La Librăria Arhidiecezană,
Sibiu, strada Măcelarilor 45, se găsesc de vânzare cele mai bune:

Cărți de bucate

sub titlul **Poftă Bună**, de Zotti Hodoș. Au apărut: Partea I à 6 Lei, Partea III à 14 Lei, Plus porto postal, à Lei 2.50.

Memoriile lui Șaguna

— Volum festiv —

Au apărut:

Memoriile Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Șaguna din anii 1846—1871, volum festiv publicat de Consistorul Arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu la aniversarea a 50-a dela adormirea în Domnul a Marelui Arhiepiscop.

Volumul, de 112 pagini, conține însemnările lui Șaguna despre faptele și întâmplările momentuoase din viața sa. După cuvintele introducătoare urmează, an de an, expunerea acestor fapte și întâmplări, care se publică acum întâia oară în întregime.

În volum se mai cuprind și câteva lămuriri, date de răposatul Arhiepiscop-vicar, Dr. Ilarion Pușcariu, cu privire la aceste Memorii, precum și mai multe ilustrațiuni; iar la sfârșitul cărții se poate citi: Ziarul lui Șaguna din 1857.

Cartea se găsește de vânzare în Librăria Arhidiecezană în Sibiu.

Prețul 25 lei.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dnui Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei

Mersul trenurilor în Sibiu

Valabil din 1 Iulie 1923.

Plecare spre:		Sosire dela:	
Copșa-mică	dim. 2-30	București	dim. 1-45
Piatra-Olt	dim. 3—	Copșa-mică	dim. 2-10
Vințul-de-jos	dim. 4-05	Cisnădie	dim. 6-54
Făgăraș	dim. 5-05	Făgăraș	dim. 7-18
Cisnădie	dim. 5-20	Agnita	dim. 8-50
Săliște	dim. 8-10	Copșa-mică	dim. 9—
Copșa-mică	dim. 10-20	Vințul-de-jos	dim. 9-10
Cisnădie	d. a. 12-25	București	dim. 9-30
București	d. a. 13-45	Cisnădie	d. a. 13-45
Făgăraș	d. a. 14-15	Făgăraș	d. a. 14-13
Copșa-mică	d. a. 14-50	Copșa-mică	d. a. 14-40
Cisnădie	d. a. 17-05	Piatra-Olt Buc.	d. a. 16-15
București	d. a. 17-40	Agnita	d. a. 16-50
Agnita	d. a. 17-45	Vințul-de-jos	d. a. 16-55
Vințul-de-jos	seara 19-40	Copșa-mică	seara 19-15
Copșa-mică	seara 20—	Cisnădie	seara 18-20
		Săliște	seara 20-40

Băile Ocna Sibiului

Plecare:		Sosire:	
Sibiu-Ocna	6-20, 9-02, 13-55, 16-30, 19-28	Ocna-Sibiu	7-25, 12-41, 15-35, 17-35, 20-46.

La Librăria Arhidiecezană
în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

Biblioteca Universală

una dintre cele mai de seamă Biblioteci
apărute până acum la noi

Nri apăruți 33 ◆ Prețul unui Nr. 1-25 Leu

Lumea copiilor

revistă săptămânală pentru copii, bine redactată, cu ilustrațiuni colorate și instructive

Prețul unui Nr. 3 Lei

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 30 Lei.

Anunțuri și reclame

Singurul ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Reclama este

sufletul comerțului

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane